

IV.512.299.2015.BB

Pan
Zbigniew Ziobro
Minister Sprawiedliwości
WARSZAWA

Szanowny Panie Ministrze

W wystąpieniu z dnia 19 sierpnia 2016 r. Rzecznik Praw Obywatelskich zwrócił się do Pana Ministra z prośbą o zajęcie stanowiska w sprawie ustawowej regulacji kompetencji komornika. Otóż do Rzecznika Praw Obywatelskich wpływają skargi stron postępowania egzekucyjnego, w których kwestionowana jest praktyka organów egzekucyjnych: skarżący wskazują, że organ egzekucyjny kieruje do nich żądania, dla których trudno znaleźć jednoznaczne oparcie w przepisach prawa. Komornik wzywa strony postępowania egzekucyjnego do stawiennictwa w kancelarii (z reguły: w celu złożenia wyjaśnień) – co więcej, wezwania te są obwarowane licznymi rygorami. Tymczasem – zdaniem Rzecznika Praw Obywatelskich – ani kodeks postępowania cywilnego, ani też inne regulacje ustawowe nie pozwalają na uznanie, że komornik może wezwać strony do osobistego stawiennictwa; także rygory, wskazywane przez komorników w wezwaniach (grzywna: art. 762 § 1 kpc, otwarcie drzwi mieszkania: art. 814 kpc), zasadniczo są przewidziane dla innych sytuacji procesowych (odmowa złożenia wyjaśnień, zapewnienie dostępu do składników majątkowych dłużnika).

W ocenie Rzecznika, praktyka działalności organów egzekucyjnych, dla której brak jest wyraźnej podstawy ustawowej, może narażać te organy na zarzut przekroczenia kompetencji i naruszenia zasady legalizmu, przewidzianej przez art. 7 Konstytucji RP.

Niemniej jednak Rzecznik Praw Obywatelskich dostrzega konieczność współdziałania stron postępowania z organem egzekucyjnym: konieczne są środki procesowe, które pozwolą na wymuszenie określonej postawy i aktywności stron postępowania egzekucyjnego, a zwłaszcza dłużnika. Z tych względów wydaje się celowe wprowadzenie takiej regulacji, która będzie przewidywała obowiązek stawiennictwa stron na wezwanie komornika oraz – ewentualnie – rygor związany z niezastosowaniem się do takiego wezwania. Jednoznaczne określenie kompetencji organu egzekucyjnego w tym zakresie po pierwsze, może usprawnić egzekucję sądową, po drugie, pozwoli dłużnikom na uniknięcie stosowania surowych, nieproporcjonalnych rygorów, przewidzianych np. w art. 814 kpc. Z kolei komornicy unikną zarzutu, iż „rozciągają” swoje kompetencje ponad regulację ustawową.

W przywołanym wystąpieniu z dnia 19 sierpnia 2016 r. prosiłem Pana Ministra o przekazanie opinii na temat potrzeby uregulowania kompetencji komornika w zakresie wzywania do stawiennictwa stron postępowania egzekucyjnego. Niestety, do dnia dzisiejszego stanowisko to nie zostało Rzecznikowi Praw Obywatelskich przekazane; tymczasem przez ostatni rok Rzecznik ponownie spotkał się z opisaną powyżej praktyką w kilku badanych sprawach egzekucyjnych.

W związku z powyższym, na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (t. jedn.: Dz. U. z 2017 r., poz. 958) ponownie proszę o przekazanie Rzecznikowi opinii Pana Ministra o potrzebie ewentualnych zmian ustawodawczych, jednoznacznie określających kompetencje organu egzekucyjnego.

Z poważaniem